Lyhyt tarina fysiologiasta

Kaarina Suihkonen

Physiology for Anaesthesiologists.
Fee JPH & Bovill JG. Martin Dunitz 2004, 1st Edition, ISBN 1-84184-235-4

Opiskeluajoista on vierähtänyt jo monta vuotta. Fysiologiaa opetettiin toisena opiskeluvuotena, eikä silloin ymmärtänyt, miten tärkeää se jatkossa tulee olemaan. Anestesiatyötä tehdessä on huomannut, että luvattoman moni asia painunut unholaan. Monesti olen kaivanut hyllystä esiin vanhan fysiologian kirjan, joka jo koollansa on masentanut täysin. Perusasioiden etsiminen valtavasta opuksesta on tuntunut niin työläältä kaiken muun tarpeellisen opiskelun ohella, että se on jäänyt tekemättä. Niinpä koin suorastaan lapsellista iloa löytäessäni kompaktin, nimenomaan anestesiologeille tarkoitetun fysiologian opuksen!

Kirja toikin monia ilon hetkiä, joskin myös pettymyksiä. Luvut olivat epätasaisesti kirjoitettuja. Toisissa käytiin pikkutietoa turhankin tarkasti läpi, toisissa taas olisi kaivannut enemmän tietoa. Monissa tärkeissä asioissa jäi liian pintapuoliseksi tieto, miten eri sairaudet ja patologiset tilat fysiologiaan vaikuttavat. Ehkäpä olisi tarpeen etsiä patologiaa anestesiologeille kompaktissa paketissa!

Ensimmäiset luvut käsittelivät kardiovaskulaarista ja hengityselimistön fysiologiaa. Sydämen osalta en edelleenkään päässyt eroon filamenteista ja kalkkikanavista. Ne käytiin jälleen perusteellisesti läpi. Tolkuton määrä epämääräisiä kaavoja sydämen syklin eri vaiheista sai masentumaan jo alkuunsa. Painotan vielä, että hain nimenomaan käytännönläheistä, supistettua tietopakettia. Luvun loppu olikin positiivinen yllätys. Siinä käytiin lyhykäisesti käytännön läheisesti läpi eri elinten verenkiertoa ja seikkoja, jotka niihin vaikuttavat. Erinomaista! Monta tärkeää asiaa muistui taas mieleen! Hengityselimistön osalta perusfysiologia käytiin läpi, mutta jäin kaipaamaan poikkeavien tilanteiden aiheuttamia muutoksia normaalitilaan.

Keskimmäiset luvut käsittelivät hermolihasliitoksen ja maha-suolikanavan fysiologiaa. Hermoston osalta olin jälleen tyytyväinen. Pilkun viilaamiseen ei menty, vaan tärkeät asiat käsiteltiin ytimekkäästi, enkä ainakaan minä jäänyt kaipaamaan lisätietoa. Keskushermosto käsiteltiin erikseen omana lukunaan kirjan lopussa. Tämä jako oli ehkä hieman erikoinen ja keinotekoinen. Maha-suolikanava oli niin ikään sopivan kompakti paketti, mukava lukea. Muutamia ahaa-elämyksiäkin tuli koettua.

Seuraavana kohteena olikin kivun fysiologia. Se käsiteltiin juuri niin tarkasti kuin tarpeen onkin ja johtuu ainoastaan lukijan laiskuudesta ja huonoudesta, että välittäjäaineita, reseptoreita ja hermoja tuntuu edelleen olevan aivan liikaa normaalijärjellä ymmärrettäväksi.

Loppupuolella käsiteltiin veren soluja ja hyytymismekanismeja. Tämä luku oli mielestäni erittäin onnistunut. Yksinkertaisesti oli esitetty hyytymistiet, verenhukan vaikutus elimistöön sekä verensiirroista perusasiat.

Viimeiset luvut käsittelivät endokrinologiaa, munuaisia sekä maksan toimintaa. Nämä luvut olivat kaikki varsin yksityiskohtaisia, kuitenkin selkeästi kirjoitettu ja tärkeitä asioita käsiteltiin mielestäni riittävän laajasti, mm lääkeainemetabolia, kortisonisubstituutio sekä veden imeytyminen ja erittyminen. Kirjan lopussa käytiin läpi vielä immunologiaa, edellä mainittu hermosto sekä solujen rakennetta ja toimintaa.

Kirja on varsin yksinkertaisesti kirjoitettu, runsaasti tiivistetty paketti fysiologiasta. Kirja on nopea ja helppo lukea ja varmasti pääkohdat tulevat hyvin ja helposti esille. Jos kuitenkin kaipaa syvällisempää ymmärrystä fysiologiasta, on todettava, ettei oikotietä onneen taida olla eikä tämä kirja ainakaan sitä oikotietä tarjoa. ❐